КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«ЛЬВІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ»

Кафедра суспільствознавчої освіти

Програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників «Соціальне, емоційне та етичне навчання у Новій українській школі»

Програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована до затвердження на засіданні кафедри суспільствознавчої освіти

(протокол № 5 від 15.05.2026 р.)

Завідувач кафедри Галина СОХАНЬ

Програма підвищення кваліфікації затверджена науково-методичною радою

(протокол №4 від 04.06.2026 р.)

Голова науково-методичної ради Павло ХОБЗЕЙ

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Розробники: завідувач кафедри суспільствознавчої освіти, кандидат філологічних наук Сохань Галина Степанівна, професор кафедри освітньої політики, доктор наук з державного управління Шиян Олена Іллівна.

Напрям підвищення кваліфікації: методичне забезпечення і підтримка соціального, емоційного та етичного навчання здобувачів освіти в Новій українській школі.

Розроблено на основі типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти на тему «Соціально-емоційне навчання як інструмент розвитку наскрізних умінь учнів Нової української школи» (Наказ Міністерства освіти і науки України 04.11.2025 р. № 1465).

Термін дії програми: з 01.07.2026 р. до 01.07.2031 р.

Рецензенти:
Баханов Костянтин Олексійович, доктор педагогічних наук, професор кафедри суспільствознавчої освіти КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти».
Танчин Ігор Зіновійович, кандидат історичних наук, доцент кафедри суспільствознавчої освіти, заступник директора КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти».

2. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми полягає в необхідності підвищувати кваліфікацію педагогічних працівників із впровадження соціального, емоційного, етичного навчання в освітній процес, а також у підготовці педагогічних працівників до формування особистості учнів – їх емоційного інтелекту, громадянської відповідальності та моральних цінностей; створення доброзичливого, безпечного, інклюзивного середовища в умовах Нової української школи.

Цільова група: педагогічні працівники.

Обсяг: 30 годин.

Форма навчання: очна, очно-дистанційна.

Мета: науково-методичний супровід професійного розвитку педагогічних працівників у їх підготовці до здійснення соціального, емоційного та етичного навчання здобувачів освіти в Новій українській школі.

Завдання:

- забезпечити знання і розуміння змістових аспектів соціального, емоційного та етичного навчання здобувачів освіти в Новій українській школі;
- сформувати уміння окреслювати методичні підходи до створення і використання навчальних ресурсів, спрямованих на соціальне, емоційне та етичне навчання здобувачів освіти;
- розвинути уміння проводити, аналізувати різноманітні форми занять соціального, емоційного та етичного навчання у закладах освіти;
- інтегрувати соціальне, емоційне, етичне навчання в освітній процес.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться:

- професійно-педагогічна;
- психологічна;
- емоційно-етична;
- мовно-комунікативна;
- інформаційно-цифрова;
- компетентність педагогічного партнерства;
- рефлексивна;
- здатність до навчання впродовж життя.

Очікувані результати:

Слухач/ка після навчання на цьому курсі:

- знає і розуміє змістові аспекти соціального, емоційного та етичного навчання здобувачів освіти в Новій українській школі;
- уміє окреслювати методичні підходи до створення і використання навчальних ресурсів, спрямованих на соціальне, емоційне та етичне навчання здобувачів освіти;

- уміє проводити, аналізувати різноманітні форми занять соціального, емоційного та етичного навчання у закладах освіти;
- інтегрує соціальне, емоційне, етичне навчання в освітній процес.

Контроль за знаннями слухачів проводиться послідовно й систематично: на практичних заняттях – індивідуальне та фронтальне опитування, виконання самостійної роботи; на лекціях – експрес-контроль, що передбачає постановку конкретних питань з теми.

Оцінювання розглядається як засіб одержання зворотної інформації про результативність підвищення кваліфікації та внесення коректив у методику роботи зі слухачами курсів. Програмою передбачено виконання різних видів робіт: вхідне опитування; творче завдання; участь у круглому столі; рефлексія.

Критерії оцінювання. Результати навчання слухачів курсів оцінюються за шкалою «зараховано / не зараховано». Підставою для успішного зарахування є комплексне виконання програми КПК, зокрема активна участь на заняттях, а також виконання самостійної роботи, яка зараховується за умови виконання не менше 70% навчального матеріалу: розміщення самостійної роботи в Moodle, її відповідність завданням програми, дотриманням правил академічної доброчесності, а також її успішна презентація.

Особливості реалізації програми. Реалізація програми передбачає навчання педагогічних працівників як у дистанційному, так і в очному форматі. Навчальні заняття у синхронному режимі проводяться з використанням ZOOM, Moodle. Програмою передбачено проведення лекційних, практичних занять, виконання самостійної роботи, обмін педагогічним досвідом.

Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації: сертифікат видається відповідно до кількості прослуханих годин, за умови не менше 50 % від загальної кількості.

Вартість (у разі встановлення): безоплатний характер надання освітньої послуги для слухачів курсів підвищення кваліфікації за регіональним замовленням місцевих органів управління освітою, платна форма навчання згідно з кошторисом для всіх інших категорій.

3. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Назви тем	Кількість годин			
	Усього	**Лекції**	**Практичні**	**Самостійна робота**
Інтеграційно-мотиваційне заняття.	**2**		**2**	
Тема 1. Реєстрація учасників (вхідне опитування). Ознайомлення з програмою навчання.			1	
Тема 2. Формування очікувань учасників.			1	
Модуль 1. Соціальне, емоційне та етичне навчання у Новій українській школі: змістові аспекти і методичні рекомендації	**8**	**6**	**2**	
Тема 1. Суть соціально-емоційного навчання. Створення безпечного, здорового та інклюзивного освітнього середовища.			2	
Тема 2. Нормативно-правові, змістові аспекти соціального, емоційного та етичного навчання (СЕЕН) у закладах освіти.		4		
Тема 3. Методичне забезпечення СЕЕН.		2		
Модуль 2. Соціальне, емоційне та етичне навчання: методичний практикум	**8**	**2**	**6**	
Тема 1. Інтеграція СЕЕН у зміст освіти.			6	
Тема 2. Формування освітнього середовища через СЕЕН і роль у цьому вчительства.		2		
Самостійна робота.	**6**			**6**
Круглий стіл «Успішні практики соціального, емоційного та етичного навчання у Новій українській школі». Презентація методичного матеріалу.	**4**		**4**	
Вихідне діагностування, рефлексія.	**2**		**2**	
Всього годин:	**30**	**8**	**16**	**6**

4. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Інтеграційно-мотиваційне заняття

Час за робочою навчальною програмою – 2 години

Тема 1. Реєстрація учасників (вхідне опитування). Ознайомлення з програмою навчання.

Тема 2. Формування очікувань учасників.

Модуль 1. Соціальне, емоційне та етичне навчання у Новій українській школі: змістові аспекти і методичні рекомендації

Час за робочою навчальною програмою – 8 годин

Тема 1. Суть соціально-**емоційного навчання. Створення безпечного, здорового та інклюзивного освітнього середовища**

План практичного заняття

1. НУШ і наскрізні вміння крізь призму світового досвіду СЕЕН.
2. СЕЕН і формування ключових життєвих компетентностей учасників освітнього процесу.
3. Інструменти СЕЕН для створення безпечного, здорового та інклюзивного освітнього середовища.

Тема 2. Нормативно-правові, змістові аспекти соціального, емоційного та етичного навчання (СЕЕН) у закладах освіти

План лекційного заняття

1. Соціальне, емоційне та етичне навчання (СЕЕН) у змісті освіти: основні поняття, змістові теоретичні та практичні аспекти, ключові підходи.
2. Структура СЕЕН: виміри (усвідомленість, співпереживання, залученість) та рівні (особистісний, соціальний, системний).
3. Актуальність та доцільність соціального, емоційного та етичного навчання здобувачів освіти в Новій українській школі.

Тема 2. Методичне забезпечення СЕЕН.

План практичного заняття

1. Програмне забезпечення СЕЕН. Аналіз програм.
2. Змістове та методичне наповнення посібників.
3. Інтернет-ресурси СЕЕН для здобувачів освіти.

Модуль 2. Соціальне, емоційне та етичне навчання: методичний практикум

Час за робочою навчальною програмою – 8 годин

Тема 1. Інтеграція СЕЕН у зміст освіти

План практичного заняття

1. Тематика СЕЕН як складова інтегрованих курсів у закладах освіти.

2. Інтеграція СЕЕН у зміст освіти через дидактичні вправи, навчальні активності, інтерактивні уроки.
3. СЕЕН і проєктна діяльність у закладах освіти: методичні рекомендації.
4. Позаурочна діяльність і СЕЕН: години спілкування, квести, форуми, майданчики освітніх ініціатив.

Тема 2. Формування освітнього середовища через СЕЕН і роль у цьому вчительства

План лекційного заняття

1. Соціально-емоційна підтримка учасників освітнього процесу і роль у цьому педагогів.
2. СЕЕН і формування соціально-емоційних навичок в учасників освітнього процесу.

Самостійна робота: Укладіть дидактичні вправи, активності соціального, емоційного та етичного навчання у Новій українській школі.
Круглий стіл «Успішні практики соціального, емоційного та етичного навчання у Новій українській школі». Презентація методичного матеріалу.
Вихідне діагностування, рефлексія

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. У чому полягає суть соціального, емоційного та етичного навчання (СЕЕН)?
2. Які інтерактивні методи доцільно використовувати для розвитку соціально-емоційних компетентностей учасників освітнього процесу?
3. Розробіть фрагмент заняття (уроку, години спілкування, квесту, форуму, майданчика освітніх ініціатив) із застосуванням технологій соціального, емоційного та етичного навчання.
4. Розробіть план шкільного проєкту СЕЕН із залученням усіх учасників освітнього процесу: педагогів, учнів, батьків, представників громади.
5. Яким чином СЕЕН сприяє профілактиці булінгу в закладах освіти?
6. Змоделюйте життєві ситуації, які розкривають сутність соціально-емоційної підтримки учасників освітнього процесу і роль у цьому педагогів.
7. Які цифрові інструменти можна застосовувати для СЕЕН в закладах освіти?

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Законодавство України

1. Про освіту: Закон України від 5 вересня 2017 року № 2145-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text
2. Про академічну доброчесність: Закон України від 18 грудня 2025 року № 4742-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4742-20#Text

Методичні матеріали, аналітика, інтернет-платформи

1. Аналітичний огляд «Можливості для реалізації соціально-емоційного навчання в рамках реформи «Нова українська школа» (Feasibility Study on Opportunities for SEL within New Ukrainian School Reform) / Гриневич Л., Дрожжина Т., Глоба О. та інші; за заг. ред. Л. Гриневич, С. Калашнікової. Київ : «Видавнича група «Шкільний світ», 2021. 312с. URL: https://testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2021/08/ILID_FS-on-SEL_final.pdf?utm_source=chatgpt.com
2. Концепція Нової української школи. Міністерство освіти і науки України. URL: https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf
3. Навчальна програма «Соціально-емоційне та етичне навчання: формування й розвиток м'яких навичок, стійкості, уваги та подолання травми, 5-6 класи (курс за вибором)» для закладів загальної середньої освіти Авторський колектив: Елькін О., Марущенко О., Масалітіна О., Дрожжина Т., Журба К. URL: https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/navchalni-programi-kursiv-za-viborom/2025/04-02-2025/np-kursu-za-vyborom-sots-emotsiyne-ta-etychne-navchannya-5-6-klasy-04-02-2025.pdf
4. Навчальна програма «Соціально-емоційне та етичне навчання: формування й розвиток м'яких навичок, стійкості, уваги та подолання травми, 7-9 класи (курс за вибором)» для закладів загальної середньої освіти Авторський колектив: Елькін О., Марущенко О., Масалітіна О., Дрожжина Т., Журба К. https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/navchalni-programi-kursiv-za-viborom/2025/04-02-2025/np-kursu-za-vyborom-sots-emotsiyne-ta-etychne-navchannya-7-9-klasy-04-02-2025.pdf
5. Національний звіт за результатами міжнародного Дослідження соціально-емоційних навичок (ДоСЕН) в Україні (2022–2024). Том 2. Освітнє середовище і СЕ-навички учнівства / кол. авт. : О. Елькін, О. Марущенко, Г. Бичко, В. Терещенко, М. Мазорчук, Л. Гриневич, Т. Вакуленко та ін. ; за ред. О. Елькіна, О. Марущенка, В. Терещенка; ГО «ЕдКемп Україна». Харків, 2025. 164с. URL: https://sqe.gov.ua/wp-content/uploads/2025/05/naczionalnyj_zvit_dosen-2_12.05.2025.pdf
6. Програма СЕН «Зерна». Матеріали для педагогів. URL: https://selkernels.gse.harvard.edu/uk-UA/teacher-supports
7. Соціально-емоційне та етичне навчання: навчальна програма для початкової школи /Голов. ред. О. Елькін. 2-ге вид. Київ : ТОВ «Інжиніринг», 2023.

340с. Спеціально для EdCamp Ukraine. URL: https://strapi-cms.seelearning.emory.edu/uploads/UKR_Late_Elementary_CH_1_2_b5a209d437.pdf
8. «Хочу практикувати СЕЕН». СЕЕН-ініціатива на EdCamp Ukraine: https://www.edcamp.ua/seelukraine/khochu-praktykuvaty-seen/?utm_source=chatgpt.com
9. Я (практикую) СЕЕН. Посібник для роботи з батьківством: навч.-метод. посібник / О. Дегтярьова, Т. Дрожжина, Г. Калужна та ін.; за заг. ред. О. Елькіна, О. Марущенка, О. Масалітіної. Київ : Видавничий дім «Перше вересня», 2021. 64 с. URL: https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2021/12/POSIBNYK-dlya-roboty-z-batkivstvom-VEB.pdf
10. Я (практикую) СЕЕН. Рекомендації для здійснення формувального оцінювання навчальних досягнень учнівства із СЕЕН: навч.-метод. Посібник / О. Дегтярьова, Т. Дрожжина, О. Твердохліб; за заг. ред. О. Елькіна, О. Марущенка, О. Масалітіної. 2-ге вид. Київ : ТОВ «Інжиніринг», 2023. 66 с. URL: https://drive.google.com/file/d/1z8AYOXovCNeDSeCqt_8UB2SJ1d3vu1BD/view